

Granskning av statsminister Magdalena Anderssons brist på agerande i Europeiska rådet

Den 15 december 2021 samrådde statsminister Magdalena Andersson (S) med EU-nämnden inför Europeiska rådets möte den 16-17 december 2021. En av de punkter som förbereddes handlade om energipriser. Frågan om energipriserna har blivit en återkommande punkt på rådets dagordning då ett strukturellt underskott på energikapacitet uppstått genom den snabba avvecklingen av kärnkraft och otillräckliga alternativ. I samband med denna punkt beslutade EU-nämnden att statsministern skulle ta till orda på det Europeiska rådet och *"argumentera för att svensk och europeisk kärnkraft ska klassas som en hållbar investering inom ramen för taxonomin"*.

Redan i EU-nämnden argumenterade statsministern för att det finns motstridiga uppfattningar i frågan. Resonemanget byggde på att EU-nämndens beslut inte gäller om statsministern själv uppfattar att svenska folket tycker något annat. För att ändå blidka EU-nämnden sade statsministern att hon skulle lyfta fram två budskap vid rådets möte i Bryssel. Dels skulle hon säga att EU-nämnden beslutat att statsministern skulle framföra Sveriges hållning att kärnkraften ska klassas som hållbar, dels skulle hon framföra att hon inte höll med om detta med hänvisning till en majoritet i riksdagens kammare som aldrig prövats.

Detta är en helt ny situation. Vi har en statsminister som ska föra Sveriges talan i Europeiska rådet och som lägger fram två motstridiga ställningstaganden.

Vid statsministerns återrapportering från Europeiska rådets möte (2021-12-17) meddelade statsministern också att hon gjort just detta. EU-nämndens ståndpunkt framfördes men hon sade sig även ha presenterat "fakta" att EU-nämndens ståndpunkt inte reflekterar riksdagens, vilket är ett anmärkningsvärt uttalande av statsministern. Förhållningssättet reser frågor kring statsministerns syn på EU-nämnden som organ, dess roll och mandat.

Med detta har statsministern skapat en ytterst otydlig situation där Sveriges ställning i Europeiska rådet både är för och emot en fråga. Hur ska rådet kunna avgöra vad Sveriges uppfattning därmed är?

Enligt 7 kap. 14 § i riksdagsordningen ska regeringen rådgöra med EU-nämnden om hur förhandlingarna i Europeiska rådet ska föras. Konstitutionsutskottet har i tidigare granskningar kritiserat statsråd för att ha agerat i strid med EU-nämndens mandat och har framhållit betydelsen av att en ståndpunkt som har förankrats i EU-nämnden fullföljs fullt ut i rådet.

Med anledning av vad som anförts bör konstitutionsutskottet granska om statsminister Magdalena Anderssons (S) agerande står i strid med mandatet från EU-nämnden och därmed även riksdagsordningen.

Tobias Billström (M), 2021-12-20

Konstitutionsutskottet

Ink 2021 -12- 20

Dnr 949-2021/22